

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916), zwanej dalej „ustawą”, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat. Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy, zawiera:

1. opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
2. identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
3. cele działań ochronnych;
4. określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
5. wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
6. wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2022 r. poz. 135, z późn. zm.) oraz może być przedmiotem opinii regionalnej rady ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy).

Obszar Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002 (zwany dalej „obszarem Natura 2000”) został uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty na mocy decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r.

w sprawie przyjęcia pierwszego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 r. Nr 12, str. 383).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 kwietnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002 weszło w życie 4 maja 2012 r. W związku z terminem expiracji ww. aktu przypadającym na 4 maja 2022 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu przystąpił do prac nad projektem kolejnego planu zadań ochronnych z okresem obowiązywania na kolejne 10 lat, zwanym dalej „projektem PZO”. Po ustaleniu teren objętego projektem PZO oraz przedmiotów ochrony obszaru, organ sformułował założenia do sporządzenia ww. dokumentu i podał do publicznej wiadomości - zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia - informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu PZO i możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia tegoż projektu. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 28 maja 2021 r. do 4 października 2021 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 28 maja 2021 r. oraz opublikowano w dniu 28 maja 2021 r., w formie obwieszczenia, w prasie o zasięgu regionalnym, tj. opolskim wydaniu Gazety Wyborczej.

W ramach prac zidentyfikowano osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar i sformułowano projekt PZO.

Zważywszy, że rezerwat przyrody Ligota Dolna, położony w granicach obszaru Natura 2000, posiada plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Ligota Dolna” – Dz. Urz. Woj. Op. poz. 1857), plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 nie obejmuje ww. rezerwatu.

Granice obszaru Natura 2000, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2020/97 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia trzynastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2020 r. Nr 28, str. 144), przedstawiono na załączniku mapowym (załącznik nr 2 do zarządzenia) oraz opisano w oparciu o punkty węzłowe (załącznik nr 1), dla których podano współrzędne X i Y w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL - 1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. poz. 1247, z późn. zm.).

W obszarze Natura 2000 zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:

- 1) Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską *Alyso-Sedion* – kod siedliska 6110;
- 2) Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) – kod siedliska 6210;
- 3) Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* – kod siedliska 8210;
- 4) Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) – kod siedliska 9110;
- 5) Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) – kod siedliska 9130;
- 6) Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*) – kod siedliska 9150;
- 7) Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*) – kod siedliska 9170;
- 8) Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach *Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani* – kod siedliska 9180;
- 9) Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe – kod siedliska 91E0.

W związku z tym, że przedmiotem ochrony są wyłącznie siedliska przyrodnicze, w niniejszym zarządzeniu nie oceniano stanu ochrony, nie identyfikowano zagrożeń oraz nie określano celów i działań ochronnych dla gatunków i ich siedlisk.

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie wyników ekspertyzy specjalistycznej, w oparciu o trzy parametry stanu: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony. Przy ocenie poszczególnych parametrów zastosowano zestawy wskaźników opisanych w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez Główny

Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Na podstawie dokonanej oceny stanu ochrony zidentyfikowano zagrożenia istniejące i potencjalne dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony (załącznik nr 3 do zarządzenia). Nazwy i kody zagrożeń podano według przygotowanej przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska „Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000” - załącznik nr 5 pn. „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań, Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA)”.

W przypadku siedlisk naskalnych i murawowych (siedliska 6110, 6210 i 8210) najważniejszym zagrożeniem jest zmiana składu gatunkowego spowodowana sukcesją. W przypadku siedlisk 6110 i 6210 sukcesja wynika z półnaturalnego charakteru tych siedlisk – bez działań człowieka stopniowo pojawiają się w nich drzewa i krzewy, a siedliska zanikają. Sukcesja w siedlisku 8210 jest wynikiem zamierania drzewostanu, co skutkuje zwiększeniem ilości światła w jego płatach i zmianą składu gatunkowego, między innymi pojawianiem się i rozrostem gatunków traw. Stąd występowanie obcych gatunków inwazyjnych oraz problematycznych gatunków rodzimych zidentyfikowano jako kolejne istotne zagrożenia dla ww. siedlisk przyrodniczych.

W przypadku siedlisk leśnych (9110, 9130, 9150, 9170, 9180 i 91E0) większość zagrożeń wynika ze sposobu prowadzonej w przeszłości gospodarki leśnej. Zagrożenia wynikają też z czynników atmosferycznych (susze, zmniejszenie opadów oraz wzrost temperatur). Dodatkowo w przypadku siedliska 9150 jako zagrożenie zidentyfikowano zmiany w środowisku spowodowane budową autostrady, a w przypadku siedliska 91E0 przesuszenie podłoża, związane z regulacją i prostowaniem cieków.

Cele działań ochronnych (załącznik nr 4 do zarządzenia) określono biorąc pod uwagę zidentyfikowane zagrożenia i zestawy wskaźników stanu ochrony, opisane w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez GIOŚ. Realizacji ww. celów służą zaplanowane działania ochronne, wymienione w załączniku nr 5 do zarządzenia. Analizę zasadności przyjętych celów działań ochronnych i ich powiązań z zaplanowanymi działaniami ochronnymi przedstawia poniższe zestawienie (tabela). W odniesieniu do zagrożeń generowanych przez niemożliwe do wyeliminowania czynniki atmosferyczne (susze i zmniejszenie opadów oraz wzrost temperatur) oraz w odniesieniu do zagrożeń spowodowanych nieodwracalnymi zmianami w środowisku spowodowanymi budową autostrady i regulacją cieków, do których doszło przed powstaniem obszaru Natura 2000, nie zaplanowano działań ochronnych. W odniesieniu do większości pozostałych zagrożeń zaplanowano działania ochronne mające im przeciwdziałać. Przypadki braku możliwości zastosowania działań ochronnych wynikające z uwarunkowań przyrodniczych oraz lokalnych uwarunkowań związanych ze sposobem użytkowania terenu zostały opisane poniżej.

Parametr/ wskaźnik stanu ochrony	Cel działań ochronnych	Uzasadnienie przyjętego celu	Działania ochronne powiązane z realizacją celu
6110 Skąły wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską <i>Alyso-Sedion</i>			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie 550 m ² .	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). Siedlisko jest wyraźnie wyodrębnione na tle innych siedlisk i zbiorowisk roślinnych. Zajmuje jednak półki skalne i szczeliny pionowych ścian skalnych, co utrudnia dokładną ocenę powierzchni. Podana wartość jest w związku z tym przybliżona – obejmuje obszar występowania ścian skalnych z płatami siedliska, w rzucie płaskim.	Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji) oraz usuwanie powojnika pnącego.
Udział	Utrzymanie na	Zgodnie z opisem metodyki dla	Usuwanie drzew i krzewów

procentowy siedliska na transekcje	stanowisku w rezerwacie przyrody Góra Świętej Anny co najmniej 70 % pokrycia siedliska na transekcje, tj. oceny FV oraz zwiększenie powierzchni siedliska na stanowisku w Amfiteatrze do wartości co najmniej 25 % pokrycia siedliska na transekcje, tj. utrzymanie oceny U2.	siedliska 9110 (2010, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) pokrycie siedliska w Amfiteatrze to 20%, graniczne dla oceny U1 jest pokrycie 40%. Osiągnięcie tej wartości w ciągu 10 lat jest niemożliwe. Podstawowym czynnikiem ograniczającym jest pokrycie przez krzewy i drzewa (w tym gatunek inwazyjny – powojnik pnący <i>Clematis vitalba</i>).	(powstrzymanie sukcesji) oraz usuwanie powojnika pnącego.
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na stanowisku w rezerwacie przyrody Góra Świętej Anny co najmniej 4 gatunków charakterystycznych, tj. oceny FV oraz utrzymanie na stanowisku w Amfiteatrze co najmniej 2 gatunków charakterystycznych, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2010, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami charakterystycznymi dla siedliska w obszarze są: <i>Poa compressa</i> , <i>Allium montanum</i> , <i>Sedum acre</i> , <i>Sedum album</i> , <i>Jovibarba sobolifera</i> , <i>Acinos arvensis</i> , <i>Teucrium botrys</i> . Zwiększenie liczby gatunków w Amfiteatrze jest mało prawdopodobne bez prowadzenia introdukcji z innych stanowisk w obszarze. Działań takich jednak nie proponuje się ze względu na brak pewności co do ich skuteczności.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Gatunki dominujące	Utrzymanie na stanowisku w rezerwacie przyrody Góra Świętej Anny dominacji gatunków charakterystycznych dla siedliska, tj. oceny FV oraz osiągnięcie na stanowisku w Amfiteatrze dominacji gatunków charakterystycznych dla siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2010, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) ocena U1 na stanowisku w Amfiteatrze wynika z współdominacji podrostu brzozy brodawkowatej.	Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji).
Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie na stanowisku w rezerwacie	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2010, 2015) uwzględniając lokalne	Usuwanie powojnika pnącego.

	<p>przyrody Góra Świętej Anny braku gatunków inwazyjnych, tj. oceny FV oraz osiągnięcie na stanowisku w Amfiteatrze pokrycia przez gatunki inwazyjne na poziomie poniżej 2 %, tj. oceny U1.</p>	<p>uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) aktualne pokrycie powojnika pnącego w Amfiteatrze to 15%. Mało prawdopodobne jest szybkie i całkowite jego wyeliminowanie.</p>	
<p>Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych</p>	<p>Utrzymanie na stanowisku w rezerwacie przyrody Góra Świętej Anny braku gatunków ekspansywnych roślin zielnych, tj. oceny FV oraz osiągnięcie na stanowisku w Amfiteatrze pokrycia powierzchni siedliska przez ekspansywne gatunki roślin zielnych mniejszego niż 5 %, tj. oceny U1.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2010, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w Amfiteatrze obecny jest wrotycz pospolity <i>Tanacetum vulgare</i>. Eliminacja wszystkich gatunków ekspansywnych lub ograniczenie ich ekspansywności w okresie obowiązywania planu jest na tym stanowisku mało prawdopodobne (stanowisko jest poddane silnej antropopresji, planowane jest usuwanie krzewów, co może wiązać się przejściowo ze wzrostem dominacji ekspansywnych gatunków zielnych).</p>	<p>Na stanowisku w rezerwacie przyrody Góra Świętej Anny nie zachodzi konieczność podejmowania działań w tym zakresie (stan właściwy). Na stanowisku w Amfiteatrze eliminacja wszystkich gatunków ekspansywnych lub ograniczenie ich ekspansywności w okresie obowiązywania planu jest mało prawdopodobne, dlatego nie przewidziano działania ochronnego w tym zakresie do czasu ograniczenia występowania powojnika pnącego.</p>
<p>Struktura przestrzenna płatów siedliska</p>	<p>Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze zwartych płatów sukulentów z udziałem terofitów i kępkowych bylin lub luźnych muraw z powierzchniowo małym udziałem warstwy mszystej, tj. oceny FV.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2010, 2015).</p>	<p>Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji) oraz usuwanie powojnika pnącego.</p>
<p>Ekspansja krzewów i podrostu drzew</p>	<p>Utrzymanie braku krzewów i podrostu drzew na stanowisku w rezerwacie przyrody Góra Świętej Anny oraz osiągnięcie braku krzewów i podrostu drzew na stanowisku w Amfiteatrze, tj. oceny FV.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2010, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) warstwa krzewów i drzew jest budowana w obszarze przede wszystkim przez brzozę brodawkowatą <i>Betula pendula</i>, ale cechuje się dużym zróżnicowaniem</p>	<p>Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji) oraz usuwanie powojnika pnącego.</p>

		gatunkowym. Wliczane jest tu również powojnik pnący <i>Clematis vitalba</i> .	
Zniszczenia mechaniczne	Utrzymanie w rezerwacie Góra Świętej Anny i na stanowisku w Amfiteatrze mechanicznego zniszczenia najwyżej 10 % ścian skalnych w obrębie płatów siedliska, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2010, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w rezerwacie przyrody Góra Świętej Anny i Amfiteatrze obserwowane są obrywy ścian skalnych. W związku z właściwościami materiału skalnego w obu dawnych kamieniołomach (silnie spękany i kruchy), a ponadto dużą presją turystyczną w Amfiteatrze i planowanymi w nim działaniami ochrony czynnej, mało prawdopodobna jest poprawa sytuacji.	Utrzymanie oceny stanu ochrony będzie odbywać się poprzez uwzględnianie konieczności minimalizacji ingerencji w powierzchnię ścian skalnych w trakcie wykonywania działań ochronnych związanych z usuwaniem drzew i krzewów (powstrzymaniem sukcesji) oraz usuwaniem powojnika pnącego.
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadowolającym (U1).	Brak możliwości poprawy oceny w okresie obowiązywania planu w związku z dużym pokryciem drzew i krzewów w Amfiteatrze. Ich usunięcie jest konieczne, jednak będzie się wiązało z ingerencją w siedlisko, która może spowodować przejściowe obniżenie ocen części wskaźników.	
6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie 4 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). Siedlisko w granicach obszaru cechuje się stosunkowo niskim bogactwem gatunkowym (płaty bogate gatunkowo mają niewielką powierzchnię). Płaty siedliska wykazują stosunkowo duże nawiązania do łąk świeżych, m. in. duży udział rajgrasu wyniosłego. Dokładna granica płatów jest w związku z tym trudna do ustalenia i może się różnić pomiędzy ekspertami, a prowadzone działania ochrony czynnej powodują wzrost powierzchni siedliska. Ewentualny spadek poniżej 4 ha będzie wskazywał na negatywne zmiany w siedlisku.	Usuwanie drzew i krzewów oraz ekstensywne użytkowanie pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe (powstrzymanie sukcesji).
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).

	występowania co najmniej pięciu gatunków charakterystycznych dla siedliska, tj. oceny FV wskaźnika.	dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami charakterystycznych dla siedliska w obszarze są: <i>Acinos arvensis</i> , <i>Dianthus carthusianorum</i> , <i>Festuca rupicola</i> , <i>Phleum phleoides</i> , <i>Veronica spicata</i> , <i>Potentilla neumanniana</i> , <i>Scabiosa ochroleuca</i> , <i>Poa compressa</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Centaurea stoebe</i> .	
Obce gatunki inwazyjne	Dopuszczalne jest mniejsze niż 1 % pokrycie poszczególnych gatunków inwazyjnych, bez względu na ich liczbę, tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami inwazyjnymi w obszarze są: <i>Padus serotina</i> , <i>Lupinus polyphyllus</i> , <i>Solidago canadensis</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Conyza canadensis</i> , <i>Echinops sphaerocephalus</i> . Gatunki te utrzymują się pomimo intensywnej ochrony czynnej, jednak nie mają istotnego wpływu na siedlisko.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze pokrycia trzcinnika piaskowego <i>Calamagrostis epigeios</i> oraz innych gatunków ekspansywnych na poziomie nie większym niż 5 %, przy dopuszczalnym pokryciu rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatius</i> większym niż 5 %, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> jest gatunkiem łąkowym, którego wysokie pokrycie jest przejawem nietypowego wykształcenia siedliska, w sposób nawiązujący do łąk świeżych. Nie ma on jednak silnego wpływu ograniczającego wzrost gatunków typowych dla siedliska.	Ekstensywne użytkowanie pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe (powstrzymanie sukcesji).
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze pokrycia krzewów i podrostów drzew mniejszego niż 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010).	Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji).
Zachowanie strefy	Utrzymanie w obrębie 100 %	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010)	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny

ekotonowej	powierzchni siedliska w obszarze braku stopniowego przejścia do innych zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych, tj. oceny U1.	uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021), ze względu na silnie przekształcone przez człowieka sąsiedztwo rezerwatu Góra Św. Anny brak jest możliwości poprawy oceny. Dla oceny FV konieczne jest płynne przejście do siedlisk naturalnych i półnaturalnych, których brak jest w otoczeniu rezerwatu. Jest to sytuacja trwała, stąd obecną ocenę należy traktować jako referencyjną.	wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadawalającym (U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) brak jest możliwości poprawy do FV w związku z trwałym występowaniem gatunków inwazyjnych oraz gatunków ekspansywnych. Stan ten traktuje się jako referencyjny.	
8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie co najmniej 0,7 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). Siedlisko jest wyraźnie wyodrębnione na tle innych siedlisk i zbiorowisk roślinnych. Zajmuje jednak szczeliny pionowych ścian skalnych i ich szczyty, co utrudnia dokładną ocenę powierzchni. Podana wartość jest w związku z tym przybliżona – obejmuje obszar występowania ścian skalnych z płacami siedliska, w rzucie płaskim. Ustępowanie siedliska z części skał będzie wyznacznikiem silnych negatywnych zmian w siedlisku.	Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji).
Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	Utrzymanie na dwóch stanowiskach w obszarze pokrycia przez siedlisko więcej niż 60 % powierzchni skalnych, tj. oceny U1. Na pozostałych stanowiskach dopuszczalne jest pokrycie przez siedlisko mniej niż 60 % powierzchni skalnych, tj. utrzymanie oceny	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) obniżone pokrycie prawdopodobnie częściowo wynika z przyczyn naturalnych – typu skał (występowanie paproci możliwe jest jedynie w szczelinach), rzeźby terenu (występowanie w szczytowych, suchszych partiach wzniesień) i czynników klimatycznych (stosunkowo	W związku z brakiem możliwości oddziaływania na ocenę wskaźnika nie przewidziano działań ochronnych w tym zakresie.

	U2.	suchy i ciepły klimat obszaru). W związku z tym osiągnięcie oceny FV jest mało prawdopodobne, a na dwóch stanowiskach brak jest możliwości poprawy oceny U2. Obecny stan jest traktowany jako referencyjny.	
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na jednym stanowisku w obszarze występowania gatunków charakterystycznych w płatach siedliska z pokryciem nie mniej niż 5 %, tj. oceny FV, utrzymanie na jednym stanowisku w obszarze występowania gatunków charakterystycznych w płatach siedliska z pokryciem mniejszym niż 5 %, tj. oceny U1 oraz osiągnięcie na jednym stanowisku w obszarze stałego występowania gatunków charakterystycznych w płatach siedliska, tj. oceny U1. Na pozostałym stanowisku dopuszczalny jest brak gatunków charakterystycznych, tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami charakterystycznymi występującym w obszarze są: <i>Asplenium ruta-muraria</i> , <i>Asplenium trichomanes</i> , <i>Polypodium vulgare</i> , <i>Cystopteris fragilis</i> , <i>Neckera complanata</i> . Wskaźnik jest silnie powiązany z poprzednim, osiągnięcie oceny FV na wszystkich stanowiskach niemożliwe z podanych powyżej powodów. Obecny stan jest traktowany jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości oddziaływania na ocenę wskaźnika nie przewidziano działań ochronnych w tym zakresie.
Gatunki dominujące	Utrzymanie na dwóch stanowiskach w obszarze dominacji gatunków roślin naczyniowych charakterystycznych dla siedliska z pokryciem nie mniejszego niż 25 % (dopuszczalna współdominacja innych gatunków często występujących na ścianach	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkiem często występującym na ścianach skalnych w obszarze, który może współdominować z gatunkami charakterystycznymi, jest bodziszek cuchnący <i>Geranium robertianum</i> . W związku z silną ekspansją krzewów na ścianie Amfiteatru	Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji).

	<p>skalnych), tj. oceny FV oraz utrzymanie na pozostałych stanowiskach w obszarze dominacji gatunków, które nie są charakterystyczne dla siedliska z pokryciem na poziomie nie większym niż 40 %, tj. oceny U1.</p>	<p>oraz niewielką powierzchnią siedliska na skale w sąsiedztwie rezerwatu Biesiec mało prawdopodobne jest trwałe osiągnięcie oceny FV na tych stanowiskach. Obecny stan należy traktować jako referencyjny.</p>	
<p>Obce gatunki inwazyjne</p>	<p>Utrzymanie na jednym stanowisku w obszarze braku gatunków inwazyjnych, tj. oceny FV. Na pozostałych stanowiskach w obszarze dopuszczalne jest występowanie <i>Impatiens parviflora</i> w liczbie ponad trzech okazów, a także innych gatunki inwazyjnych w płatach siedliska oraz w ich otoczeniu (do 5 m), tj. utrzymanie oceny U2.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021), w związku z negatywnymi przemianami w drzewostanach w rejonie rezerwatu Biesiec oraz charakterem siedliska na ścianie Amfiteatru mało prawdopodobne jest uzyskanie niewielkiego pokrycia gatunków inwazyjnych, a tym bardziej ich całkowita eliminacja. W związku z tym dopuszczalne jest utrzymanie oceny U2 na większości stanowisk.</p>	<p>W związku z brakiem możliwości oddziaływania na ocenę wskaźnika nie przewidziano działań ochronnych w tym zakresie.</p>
<p>Pokrycie przez gatunki traw</p>	<p>Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze pokrycia traw mniejszego niż 25 %, tj. oceny FV.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012).</p>	<p>Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).</p>
<p>Martwa materia organiczna</p>	<p>Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze powierzchni zajętej przez materię organiczną mniejszej niż 5 % w wariancie światłolubnym siedliska i mniejszej niż 10 % w wariancie ceniolubnym siedliska, tj. ocen FV.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012).</p>	<p>Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).</p>
<p>Ekspansja krzewów i podrostu drzew</p>	<p>Utrzymanie na trzech stanowiskach nie większego niż 10 % pokrycia krzewów i siewek drzew</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania.</p>	<p>Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji).</p>

	<p>w wariantcie światłolubnym siedliska oraz nie większego niż 20 % pokrycia krzewów i siewek drzew w wariantcie ceniolubnym siedliska, tj. oceny FV oraz osiągnięcie na jednym stanowisku nie większego niż 20 % pokrycia krzewów i siewek drzew w wariantcie światłolubnym siedliska oraz nie większego niż 30 % pokrycia krzewów i siewek drzew w wariantcie ceniolubnym siedliska, tj. oceny U1.</p>		
Ocienienie muraw	<p>Utrzymanie na dwóch stanowiskach w obszarze ocienienia dla podtypu światłolubnego nie większego niż 20 % a dla podtypu ceniolubnego nie mniejszego niż 50 %, tj. oceny FV oraz osiągnięcie na jednym stanowisku ocienienia dla podtypu światłolubnego nie większego niż 40 %, tj. oceny U1. Na stanowisku w rezerwacie przyrody Biesiec, na którym występuje wariant ceniolubny, dopuszczalny jest brak ocienienia, tj. utrzymanie oceny U2.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) aktualnie ocienienie muraw w Amfiteatrze utrzymuje się na poziomie 30 % w części światłolubnej (w części południowej wariant ceniolubny o odpowiednim ocienieniu). Przeprowadzenie usuwania krzewów powinno pozwolić na osiągnięcie oceny FV. Natomiast brak jest możliwości zwiększenia ocienienia w rezerwacie przyrody Biesiec – dopuszczalna jest tam w związku z tym ocena U2.</p>	<p>Usuwanie drzew i krzewów (powstrzymanie sukcesji).</p>
Ślady ognisk w pobliżu ścian skalnych	<p>Utrzymanie na dwóch stanowiskach w rezerwach przyrody braku</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z</p>	<p>W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.</p>

	<p>śladów ognisk w sąsiedztwie ścian skalnych, tj. oceny FV. Na pozostałych stanowiskach dopuszczalna jest obecność śladów ognisk, tj. utrzymanie oceny U2.</p>	<p>dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) poprawa oceny w Amfiteatrze jest mało prawdopodobna w związku z intensywnym wykorzystaniem rekreacyjnym tego obszaru. Brak jest też możliwości zapewnienia odpowiedniej kontroli w przypadku skały w rejonie rezerwatu przyrody Biesiec. Prawdopodobny jest jednak brak palenia ognisk w rezerwatach.</p>	
<p>Struktura przestrzenna płatów siedliska</p>	<p>Utrzymanie na jednym stanowisku w obszarze obecności przynajmniej jednego gatunku charakterystycznego na każdej powierzchni skalnej, tj. oceny FV. Na pozostałych stanowiskach w obszarze dopuszczalne są pojedyncze powierzchnie bez gatunków charakterystycznych, tj. utrzymania oceny U1.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. W związku z uwarunkowaniami omówionymi przy wskaźniku „procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie” prawdopodobnie niemożliwe jest osiągnięcie oceny FV na wszystkich stanowiskach. Stan ten należy traktować jako referencyjny.</p>	<p>W związku z brakiem możliwości oddziaływania na ocenę wskaźnika nie przewidziano działań ochronnych w tym zakresie.</p>
<p>Ślady wspinaczki lub wydeptywania</p>	<p>Utrzymanie na trzech stanowiskach w obszarze braku śladów wspinaczki i wydeptywania, tj. oceny FV. Na jednym stanowisku w obszarze dopuszczalne są pojedyncze ślady wskazujące na sporadyczne wydeptywanie płatów, tj. utrzymanie oceny U1.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w obszarze nie występuje uprawianie wspinaczki skałkowej, w związku z czym utrzymanie oceny FV na stanowiskach położonych w lasach i rezerwatach możliwe. Amfiteatr podlega znacznej presji turystycznej, a elementy związane ze wspinaczką związane są z konserwacją ściany skalnej. Osiągnięcie oceny FV jest w tym przypadku niemożliwe i stan ten należy traktować jako referencyjny.</p>	<p>W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.</p>
<p>Inne przypadki dewastacji siedliska</p>	<p>Utrzymanie na trzech stanowiskach w obszarze braku śladów dewastacji siedliska, tj. oceny</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8210 (2012).</p>	<p>Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).</p>

	FV oraz osiągnięcie na czwartym stanowisku w obszarze braku śladów dewastacji siedliska, tj. oceny FV.		
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie złym (U2).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) z uwagi na zamieranie drzewostanu brak jest skutecznych metod zwiększenia zwarcia drzewostanu na stanowiskach w rejonie rezerwatu przyrody Biesiec, co ma kluczowe znaczenie dla stanu ochrony siedliska w obszarze. Ocena U2 siedliska wynika w dużej mierze z obecności gatunków inwazyjnych w płatach siedliska, brak jednak możliwości ich trwałego usunięcia bez znacznej i powtarzającej się ingerencji w siedlisko. W związku z tym dopuszcza się utrzymanie oceny U2.	
9110 kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 510 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). W XIX i XX w. drzewostany siedliska uległy znacznemu przekształceniu na skutek gospodarki leśnej (promocja gatunków iglastych i dębów). Obecnie obserwuje się poprawę składu gatunkowego drzewostanów, jednak granica pomiędzy płacami siedliska i leśnymi siedliskami zastępczymi pozostaje nieostra i interpretacja może się różnić pomiędzy ekspertami. Na potrzeby ww. dokumentacji za siedlisko przyjęto płaty z drzewostanem z wyraźną dominacją buka lub z dolnym piętrzem złożonym z buka i odpowiednim runem (a także młodniki bukowe). Wyraźny spadek powierzchni poniżej 510 ha będzie świadczył o rzeczywistym ubytku powierzchni siedliska.	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie strefy ekotonowej, promowanie naturalnego odnowienia bukowego, zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Charakterystyczna kombinacja	Osiągnięcie na co najmniej 75% stanowisk w obszarze	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne	Promowanie naturalnego odnowienia bukowego, zmiana składu gatunkowego

florystyczna	typowej kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Oxalis acetosella</i> , <i>Maianthemum bifolium</i> , <i>Calamagrostis arundinacea</i> , <i>Luzula pilosa</i> oraz <i>Polytrichastrum formosum</i> . Dopuszczalne są płyty praktycznie bez roślin zielnych w runie. Drzewostan ze zdecydowaną dominacją buka (udział buka typowy dla obszaru to minimum 80 % z domieszką gatunków typowych dla grądów).	drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Skład drzewostanu	Osiągnięcie na co najmniej 50 % stanowisk w obszarze drzewostanów z udziałem buka większym niż 80 % przy braku gatunków obcych ekologicznie (sosna, świerk, jodła) i geograficznie (modrzew, dąb czerwony, robinia, daglezja), tj. oceny FV. W płatach nie spełniających kryteriów oceny FV dopuszczalny jest udział sosny, świerka i jodły łącznie poniżej 20 %.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Promowanie naturalnego odnowienia bukowego, zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Dopuszczalne występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) właśnie ten gatunek odpowiada za ocenę wskaźnika.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie w obrębie co najmniej 60 % stanowisk w obszarze braku gatunków ekspansywnych lub obecności pojedynczych okazów gatunków	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).

	nitrofilnych w runie, tj. oceny FV.		
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Osiągnięcie na co najmniej 50 % stanowisk w obszarze zróżnicowanej struktury drzewostanu (drzewostan różnowiekowy, o zróżnicowanym przestrzennie zwarcie, z grupami starych drzew), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie strefy ekotonowej, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie na przynajmniej 30 % powierzchni siedliska w obszarze udziału drzew starszych niż 100 lat większego niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) blisko połowa stanowisk otrzymała ocenę FV, liczba ta będzie się jednak zmniejszać w związku z przewidywanymi pracami rębnymi.	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze obecności naturalnego odnowienia wypełniającego luki i prześwietlenia, lub intensywnie pojawiającego się w wyniku cięć obsiewnych, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu, a przy rębniach nie wymagającego uzupełniania odnowieniem sztucznym, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Promowanie naturalnego odnowienia bukowego.
Gatunki obce w drzewostanie	Osiągnięcie na co najmniej 90% stanowisk w obszarze braku gatunków obcych lub ich udziału nie przekraczającego 5 % pod warunkiem braku	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) więcej niż jednostkowe występowanie gatunków obcych ekologicznie	Zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.

	młodego pokolenia, tj. oceny FV.	(świerk, jodła) i geograficznie (modrzew, dąb czerwony, robinia, daglezja itd.) jest powodem obniżenia oceny do U1. W obszarze największym problemem jest udział modrzewia zdecydowanie przekraczający jednostkowy. Występuje spontaniczne odnawianie się tego gatunku.	
Martwe drewno wielkowymiarowe	Osiągnięcie w obrębie co najmniej 25 % stanowisk w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha oraz na kolejnych 50 % stanowisk nie mniej niż 3 szt., tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) odpowiedni udział stanowisk z martwym drewnem wielkowymiarowym powyżej 5 szt. na 1 ha zapewniany jest przez 4 stanowiska w rezerwatach przyrody. Konieczne jest jednak zwiększenie liczby stanowisk z martwym drewnem wielkowymiarowym od 3 do 5 szt. na 1 ha.	Pozostawianie martwych i zamierających drzew, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) wartość wskaźnika oscyluje wokół 10 m ³ /ha (uwzględniając rezerwaty przyrody).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 szt. drzew biocenotycznych na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) wartość wskaźnika zawiera się w zakresie 10-15 szt./ha (uwzględniając stanowiska w rezerwatach przyrody).	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Dopuszczalne sporadyczne odnotowywanie zniekształceń runa i gleby w obrębie płatów siedliska, tj. utrzymanie oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w obszarze brak jest możliwości eliminacji penetracji i wydeptywania przez człowieka w związku z dużą atrakcyjnością turystyczną i	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.

		rekreacyjną obszar.	
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadawalającym (ocena U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) na obecną ogólną ocenę stanu ochrony siedliska decydujący wpływ ma trwałe występowanie niecierpka drobnokwiatowego w runie. Ponieważ okres obowiązywania planu może okazać się zbyt krótki, żeby mogło dojść do poprawy stanu ochrony w zakresie wskaźników związanych z obecnością gatunków niepożądanych w drzewostanie, strukturą pionową i przestrzenną drzewostanu, niedoborem mikrosiedlisk drzewnych i martwego drewna, perspektywy ochrony zostały ocenione na U1. Decyduje to o ocenie ogólnej siedliska U1.	
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 260 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). W XIX i XX w. drzewostany siedliska uległy znacznemu przekształceniu na skutek gospodarki leśnej (promocja gatunków iglastych i dębów). Obecnie obserwuje się poprawę składu gatunkowego drzewostanów, jednak granica pomiędzy płatami siedliska i leśnymi siedliskami zastępczymi pozostaje nieostra i interpretacja może się różnić pomiędzy ekspertami. Na potrzeby ww. dokumentacji za siedlisko przyjęto płaty z drzewostanem wyraźną dominacją buka lub z dolnym piętrzem złożonym z buka i odpowiednim runem (a także młodniki bukowe). Wyraźny spadek powierzchni poniżej 260 ha będzie świadczył o rzeczywistym ubytku powierzchni siedliska.	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie strefy ekotonowej, promowanie naturalnego odnowienia bukowego, zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie na 100 % powierzchni siedliska w obszarze typowej kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) siedlisko w obszarze cechuje się stosunkowo ubogim runem – podstawowym gatunkiem typowym jest	Promowanie naturalnego odnowienia bukowego, zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.

		<p>przytulia wonna <i>Galium odoratum</i>. Dla oceny FV konieczne jest utrzymanie większego niż pojedyncze pokrycia tego gatunku w płatach siedliska. Ocena FV może zostać przyznana również w przypadku występowania gajowca żółtego <i>Galeobdolon luteum</i>, nawet przy pojedynczym występowaniu lub braku przytulii wonnej. Ponadto typowy dla obszaru jest drzewostan ze zdecydowaną dominacją buka (udział buka to minimum 80 %, z domieszką gatunków typowych dla grądów).</p>	
Skład drzewostanu	<p>Osiągnięcie na co najmniej 80 % stanowisk w obszarze drzewostanów z udziałem buka większym niż 80 % przy braku gatunków obcych ekologicznie (sosna, świerk, jodła) i geograficznie (modrzew, dąb czerwony, robinia, daglezja), tj. oceny FV. W płatach siedliska nie spełniających kryteriów oceny FV dopuszczalny jest udział sosny, świerka i jodły łącznie poniżej 20 %.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.</p>	<p>Promowanie naturalnego odnowienia bukowego, zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.</p>
Inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie	<p>Dopuszczalne występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>, tj. utrzymanie oceny U2.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) właśnie ten gatunek odpowiada za ocenę wskaźnika.</p>	<p>W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.</p>
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	<p>Utrzymanie na przynajmniej 60 % stanowisk w obszarze braku gatunków ekspansywnych w runie przy dopuszczalnym występowaniu</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015).</p>	<p>Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).</p>

	jedynie pojedynczych okazów gatunków nitrofilnych, tj. oceny FV.		
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie w obrębie co najmniej 50 % stanowisk w obszarze jednolitego drzewostanu z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcu, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie strefy ekotonowej, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie w obrębie co najmniej 60 % powierzchni siedliska w obszarze udziału drzew starszych niż 100 lat większego niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie w obrębie co najmniej 25 % stanowisk w obszarze obecności naturalnego odnowienia wypełniającego luki i prześwietlenia, lub intensywnie pojawiającego się w wyniku cięć obsiewnych, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu, a przy rębniach nie wymagającego uzupełniania odnowieniem sztucznym więcej niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015).	Promowanie naturalnego odnowienia bukowego.
Gatunki obce w drzewostanie	Osiągnięcie na co najmniej 90 % stanowisk w obszarze braku gatunków obcych lub ich udziału nie przekraczającego 5 % pod warunkiem braku młodego pokolenia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) 60 % stanowisk w obszarze oceniono na FV. W obszarze największym problemem jest udział modrzewia zdecydowanie przekraczający jednostkowy. Występuje spontaniczne	Zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.

		odnawianie się tego gatunku. Więcej niż jednostkowe występowanie gatunków obcych ekologicznie (świerk, jodła) i geograficznie (modrzew, dąb czerwony, robinia, daglezwia itd.) jest powodem obniżenia oceny do U1 lub U2.	
Martwe drewno wielkowymiarowe	Utrzymanie w obrębie co najmniej 25 % stanowisk w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha oraz w obrębie kolejnych 50 % powierzchni siedliska w obszarze nie mniej niż 3 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) odpowiedni udział stanowisk z oceną FV zapewniany jest przez stanowiska w rezerwatach przyrody. Konieczne jest utrzymanie przynajmniej oceny U1 na stanowisku w Amfiteatrze.	Pozostawianie martwych i zamierających drzew, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Utrzymanie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) obecna wartość oscyluje wokół 20 m ³ /ha (wliczając rezerwy przyrody) i wskazane jest dalsze zwiększenie łącznych zasobów martwego drewna.	Pozostawianie martwych i zamierających drzew, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 szt. drzew biocenotycznych na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) obecna wartość zawiera się w zakresie 15-20 szt./ha (wliczając rezerwy przyrody).	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie braku zniekształceń runa i gleby w obrębie co najmniej 80 % stanowisk w obszarze oraz dopuszczalność zniekształceń runa i gleby w obrębie stanowiska w Amfiteatrze, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9130 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) dla oceny FV konieczne jest żeby 90 % powierzchni siedliska spełniało kryteria tej oceny, natomiast w obszarze ocenę FV przyznano 80 % stanowisk. Na stanowisku w Amfiteatrze, w związku z jego dużą atrakcyjnością turystyczną i	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.

		rekreacyjną, wskaźnik oceniono na U2. Dlatego osiągnięcie oceny FV w obszarze jest niemożliwe i stan ten należy traktować jako referencyjny.	
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadawalającym (U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w związku z trwałym występowaniem niecierpka drobnokwiatowego w runie, liczną obecnością gatunków niepożądanych w części drzewostanów, presją turystyczną oraz intensywną gospodarką leśną na części powierzchni, poprawa ocen możliwa jest jedynie w przypadku niektórych wskaźników. Obecną ocenę ogólną należy traktować jako referencyjną.	
9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 3 ha.	Zródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). Drzewostany siedliska intensywnie zamierają z powodu zmian klimatu, budowy autostrady i odsłonięcia sąsiedztwa na skutek rębni. Skutkuje to przede wszystkim pogorszeniem stanu siedliska, może jednak przyczynić się do jego częściowego zaniku. Spadek powierzchni poniżej 3 ha przełoży się na ocenę parametru.	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze występowania ponad 10 gatunków charakterystycznych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Melica uniflora</i> , <i>M. nutans</i> , <i>Convallaria majalis</i> , <i>Cruciata glabra</i> , <i>Campanula persicifolia</i> , <i>Clinopodium vulgare</i> , <i>Coronilla varia</i> , <i>Galium odoratum</i> , <i>Galium schultesii</i> , <i>Hepatica nobilis</i> , <i>Hieracium murorum</i> , <i>Lathyrus niger</i> , <i>Melittis melisophyllum</i> . Obecnie na obu stanowiskach stwierdzono zdecydowanie ponad dziesięć gatunków, jednak możliwe ustępowanie części z nich na skutek ekspansji	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.

		odnowienia bukowego i ekspansywnych roślin zielnych.	
Gatunki ciepłolubne	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze występowania co najmniej 10 gatunków ciepłolubnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) najbardziej typowymi i najczęstszymi w obszarze gatunkami ciepłolubnymi są: <i>Campanula persicifolia</i> , <i>Clinopodium vulgare</i> , <i>Convallaria majalis</i> , <i>Hepatica nobilis</i> , <i>Lathyrus niger</i> , <i>Lathyrus vernus</i> , <i>Galium schultesii</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Melittis melissophyllum</i> , <i>Poa nemoralis</i> , <i>Coronilla varia</i> . Obecnie na obu stanowiskach stwierdzono zdecydowanie ponad 10 gatunków, jednak możliwe ustępowanie części z nich na skutek ekspansji odnowienia bukowego i ekspansywnych roślin zielnych.	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.
Gatunki nawapienne	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze występowania co najmniej 10 gatunków ciepłolubnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) najbardziej typowymi i najczęstszymi w obszarze gatunkami nawapiennymi są: <i>Brachypodium sylvaticum</i> , <i>Clinopodium vulgare</i> , <i>Coronilla varia</i> , <i>Hepatica nobilis</i> , <i>Lathyrus vernus</i> , <i>Mercurialis perennis</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Poa nemoralis</i> , <i>Sanicula europaea</i> . Obecnie na obu stanowiskach stwierdzono zdecydowanie ponad 10 gatunków, jednak możliwe ustępowanie części z nich na skutek ekspansji odnowienia bukowego i ekspansywnych roślin zielnych.	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.
Naturalne odnowienie	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze obecność odnowienia buka, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) obecnie na jednym stanowisku występuje masowe odnowienie dominujące	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie.

		runo, na drugim odnowienie nieliczne. Poprawa do FV jest praktycznie niemożliwa w związku ze znacznym prześwietleniem drzewostanu, stymulującym rozwój odnowienia. Pogorszenie oceny do U2 (brak odnowienia) jest bardzo mało prawdopodobne. W tej sytuacji nie ma potrzeby wdrażania działań ochronnych w celu poprawy oceny wskaźnika.	
Obce gatunki inwazyjne	Dopuszczalne jest występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz tylko sporadyczne występowanie innych gatunków inwazyjnych (np. dębu czerwonego, robinii, czeremchy amerykańskiej), tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w płatach siedliska często masowo występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . W związku ze znacznym prześwietleniem drzewostanu i bliskością terenów otwartych (w tym autostrady) nie jest możliwe trwałe wyeliminowanie zielnych gatunków inwazyjnych.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Pokrycie przez gatunki traw	Utrzymanie średniej wartości pokrycia przez gatunki traw dla wszystkich stanowisk w obszarze na poziomie mniejszym niż 60 %, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Utrzymanie na transektach monitoringowych jednego dużego płatu lub kilku mniejszych, stanowiących łącznie ponad 60 % transektu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012).	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.
Gatunki dominujące	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze pokrycia gatunków charakterystycznych przynajmniej na poziomie 20 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012).	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.
Cenne	Utrzymanie	Zgodnie z opisem metodyki dla	Ochrona zachowawcza płatu

składniki flory	w obrębie siedliska w obszarze obecności przynajmniej 1 gatunku cennego, tj. oceny U1.	siedliska 9150 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) cennymi składnikami flory w obszarze są: <i>Platanthera bifolia</i> oraz <i>Melittis melissophyllum</i> .	położonego poza rezerwatem przyrody.
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze udziału gatunków obcych ekologicznie w drzewostanie na poziomie mniejszym niż 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami obcymi ekologicznie w obszarze byłyby sosna, świerk, jodła i gatunki obce geograficznie (np. modrzew).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Struktura drzewostanu na stanowisku	Utrzymanie na przynajmniej połowie stanowisk naturalnej, zróżnicowanej struktury drzewostanu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9150 (2012).	Ochrona zachowawcza płatu położonego poza rezerwatem przyrody.
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadowolającym (U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) brak jest możliwości poprawy do oceny FV w związku z zamieraniem drzewostanu, a w efekcie ekspansją odnowienia buka i gatunków ekspansywnych.	
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 231 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). W XIX i XX w. drzewostany siedliska uległy znacznemu przekształceniu na skutek gospodarki leśnej (promocja gatunków iglastych i dębów). Obecnie obserwuje się poprawę składu gatunkowego drzewostanów, jednak granica pomiędzy płatami siedliska i leśnymi siedliskami zastępczymi pozostaje nieostra i interpretacja może się różnić pomiędzy ekspertami. Na potrzeby ww. dokumentacji za siedlisko przyjęto płaty z drzewostanem z przynajmniej domieszkowym udziałem grabu lub lipy, a także drzewostany dębowo-bukowe niewykazujące cech siedlisk 9110 i 9130. Wyraźny spadek powierzchni poniżej 231 ha	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie strefy ekotonowej, stosowanie odnowień skutkujących uzyskaniem wielogatunkowych drzewostanów typowych dla grądów, dążenie do pożądanej struktury gatunkowej.

		będzie świadczył o rzeczywistym ubytku powierzchni siedliska.	
Charakteryzyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie na co najmniej 25% stanowisk w obszarze typowej kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Galeobdolon luteum</i> , <i>Paris quadrifolia</i> , <i>Aegopodium podagraria</i> , <i>Stellaria holostea</i> . Wymagany jest wielogatunkowy drzewostan z udziałem grabu i/lub lipy drobnolistnej.	Stosowanie odnowień skutkujących uzyskaniem wielogatunkowych drzewostanów typowych dla grądów, dążenie do pożądanej struktury gatunkowej.
Inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie	Dopuszczalne jest występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz tylko sporadyczne występowanie innych gatunków inwazyjnych (np. dębu czerwonego, robinii, czeremchy amerykańskiej), tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) brak jest skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie na przynajmniej 60 % stanowisk w obszarze powyżej 1 %, ale nie więcej niż 5 % pokrycia transektu przez gatunki ekspansywne, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) ekspansywnymi gatunkami w obszarze są głównie jeżyny <i>Rubus</i> spp. i pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> .	Ochrona zachowawcza części płatów, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia, stosowanie odnowień skutkujących uzyskaniem wielogatunkowych drzewostanów typowych dla grądów, dążenie do pożądanej struktury gatunkowej.
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze wielogeneracyjnego, zwartego drzewostanu, w którym obecne są luki i prześwietlenia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie strefy ekotonowej, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Wiek drzewostanu (obecność	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup.

starodrzewu)	drzewostanu z większym niż 10 % udziałem drzew starszych niż 100 lat, tj. oceny FV.		
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze reagującego na luki odnowienia grabu, jesionu, lipy, czereśni i dębu szypułkowego, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie (stan właściwy).
Gatunki obce w drzewostanie	Osiągnięcie na przynajmniej 90 % stanowisk w obszarze poniżej 10 % udziału gatunków obcych geograficznie przy braku ich odnawiania się, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami obcymi geograficznie w obszarze są modrzew, dąb czerwony i robinia. Najbardziej problematycznym gatunkiem jest modrzew, z udziałem w płatach siedliska w obszarze zdecydowanie przekraczającym jednostkowy, przy czym występuje spontaniczne odnawianie się tego gatunku.	Dążenie do pożądanej struktury gatunkowej.
Martwe drewno wielkowieńskie	Osiągnięcie na przynajmniej 75% stanowisk w obszarze co najmniej 3 szt. wielkowieńskie martwego drewna na 1 ha, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Pozostawianie martwych i zamierających drzew, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Pozostawianie martwych i zamierających drzew, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk w obszarze na poziomie powyżej 10 szt. drzew biocenotycznych na 1 ha, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawianie drzew mikrosiedliskowych.
Inne zniekształce-	Utrzymanie braku zniekształceń runa i	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015)	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny

nia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	gleby w obrębie co najmniej 20 % stanowisk w obszarze, tj. oceny U1.	uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w obszarze brak jest możliwości eliminacji penetracji i wydeptywania przez człowieka w związku z dużą atrakcyjnością turystyczną i rekreacyjną obszaru. Dla oceny FV konieczne jest uzyskanie oceny FV na 90 % stanowisk, natomiast w obszarze na ponad 75 % stanowisk stwierdzono ocenę U1 i stan ten należy traktować jako referencyjny.	wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadawalającym (U1).	Brak możliwości poprawy ogólnego stanu ochrony do oceny FV w związku z trwałym występowaniem niecierpka drobnokwiatowego w runie oraz penetracją turystyczną i intensywną gospodarką leśną. Stan ten należy traktować jako referencyjny.	
9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach <i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 3,1 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). Drzewostany siedliska wykształciły się na terenach przekształconych antropogenicznie i nie są w pełni typowe. Płat w rejonie Poręby cechuje się silnymi nawiązaniem do grądów, natomiast w sąsiedztwie Amfiteatru płynnie przechodzi w płat buczyny żyźnej. Granica pomiędzy płatami wymienionych siedlisk oraz drzewostanów regeneracyjnych jest nieostra i interpretacja może się różnić pomiędzy ekspertami. Na potrzeby niniejszej dokumentacji za siedlisko przyjęto płaty na silnie nachylonych stokach, z udziałem jawora lub lipy szerokolistnej. Wyraźny spadek powierzchni poniżej 3,1 ha będzie świadczył o rzeczywistym ubytku powierzchni siedliska.	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie (stan właściwy).
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze występowania ponad	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).

	5 gatunków charakterystycznych, tj. oceny FV.	z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami charakterystycznymi dla siedliska w obszarze są: jawor, klon pospolity, wiąz górski, jesion wyniosły, lipa szerokolistna (w drzewostanie) oraz <i>Alliaria petiolata</i> i <i>Actaea spicata</i> (w runie).	
Gatunki dominujące	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze dominacji gatunków typowych dla lasów liściastych, bez znacznego udziału gatunków porębowych (np. jeżyny) i inwazyjnych (np. niecierpka drobnokwiatowego), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Obce gatunki inwazyjne	Dopuszczalne jest występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w jednym z płatów siedliska licznie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> i nalot dębu czerwonego w runie. Brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Usuwanie dębu czerwonego i robinii negatywnie wpłynęłoby na zwarcie drzewostanu, a w związku z dużym nachyleniem stoku prawdopodobnie zabieg byłby utrudniony i mógłby skutkować znaczną ingerencją i szkodami w siedlisku. Dlatego nie przewiduje się działań ochronnych a stan obecny należy traktować jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze występowania gatunków ekspansywnych roślin zielnych (zwłaszcza porębowych, np. jeżyn <i>Rubus</i> spp.)	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie (stan właściwy).

	z pokryciem mniejszym niż 30 %, tj. oceny FV.		
Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze stałego udziału gatunków ziołoroślowych i nitrofilnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami ziołoroślowymi i nitrofilnymi w obszarze są przede wszystkim <i>Alliaria petiolata</i> , <i>Geranium robertianum</i> , <i>Geum urbanum</i> .	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie (stan właściwy).
Struktura drzewostanu	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze drzewostanu zróżnicowanego pod względem wysokości i pierśnicy, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze drzewostanu, w którym obecne są wszystkie warstwy roślinności, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze braku gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w drzewostanie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) na jednym ze stanowisk występują dąb czerwony i robinia akacja, jednak ich usuwanie negatywnie wpłynęłoby na zwarcie drzewostanu, a w związku z dużym nachyleniem stoku prawdopodobnie zabieg byłby utrudniony i mógłby skutkować znaczną ingerencją i szkodami w siedlisku. Dlatego nie przewiduje się działań ochronnych a stan obecny należy traktować jako referencyjny.	Brak konieczności planowania działań ochronnych na części stanowisk w przedmiotowym zakresie (stan właściwy). Na pozostałych stanowiskach w związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze obecności odnowienia różnowiekowego minimum trzech gatunków, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie (stan właściwy).
Przekształcenia związane z użytkowaniem	Utrzymanie braku pozyskania drewna na jednym stanowisku, tj. oceny	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny.

niem	FV.	z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) drugie stanowisko położone jest na gruntach prywatnych i klasztoru franciszkanów stąd brak jest możliwości wprowadzenia zakazu pozyskania. Stan ten (brak możliwości osiągnięcia oceny FV na stanowisku) należy traktować jako referencyjny.	
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadowolającym (U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) brak jest możliwości poprawy ogólnej oceny stanu ochrony do FV w związku z trwałym występowaniem niecierpka drobnokwiatowego w runie oraz licznymi gatunkami obcymi w drzewostanie jednego ze stanowisk.	
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródliskowe)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 20 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021). Pomimo dość znacznego przekształcenia drzewostanów w przeszłości (np. duży udział sosny zwyczajnej), płaty siedliska dość wyraźnie różnią się od siedlisk sąsiadujących. Kryterium jest znaczny udział olszy czarnej lub jesionu wyniosłego w drzewostanie, podszyt z udziałem czeremchy zwyczajnej i bujne, wielogatunkowe runo. W związku z powyższym szansa na różnice w interpretacjach są niewielkie i mogą w przyszłości występować głównie niewielkie rozbieżności wyznaczenia granic. Wyraźny spadek powierzchni poniżej 20 ha będzie świadczył o rzeczywistym ubytku powierzchni siedliska.	Pozostawianie strefy ekotonowej, ograniczenie ingerencji w obrębie koryt cieków, powiadomienie właścicieli gruntów o występowaniu na nich płatów siedliska.
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze więcej niż 5 gatunków charakterystycznych, w tym minimum 2 gatunków w drzewostanie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami charakterystycznymi dla siedliska w obszarze są: olsza czarna, jesion wyniosły, czeremcha zwyczajna, <i>Impatiens noli-tangere</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Galeobdolon luteum</i> , <i>Athyrium</i>	Ograniczenie ingerencji w obrębie koryt cieków.

		<i>filixfemina, Lysimachia vulgaris.</i>	
Gatunki dominujące	Utrzymanie na jednym ze stanowisk dominacji gatunków typowych dla siedliska, bez dominacji facjalnej, tj. oceny FV a na drugim ze stanowisk dopuszczalna jest dominacja facjalna pokrzywy, tj. utrzymanie oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych.
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze udziału gatunków obcych geograficznie (np. modrzewia, dębu czerwonego) poniżej 1% i braku odnawiania się ich, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012)	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie (stan właściwy).
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Osiągnięcie na 100 % stanowisk w obszarze braku występowania gatunków inwazyjnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Przewidziano jedynie działania ochronne w celu wyeliminowania niecierpka gruczołowatego <i>Impatiens galndulifera</i> .	Zwalczanie niecierpka gruczołowatego.
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Dopuszczalna jest na jednym ze stanowisk dominacja facjalna pokrzywy w stopniu ograniczającym rozwój runa, tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) brak jest możliwości ograniczenia ilości pokrzywy w jednym z płatów. Jej ekspansja wynika z młodego wieku drzewostanu oraz jego prześwietlenia. W związku z tym brak możliwości poprawy oceny w okresie obowiązywania planu.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie przynajmniej 10 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Wyznaczenie biogrup, pozostawianie martwych i zamierających drzew.

<p>Martwe drewno leżące lub stojące powyżej 3 m długości i powyżej 50 cm grubości</p>	<p>Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk w obszarze na poziomie przynajmniej 3 szt. martwego drewna na 1 ha, tj. oceny U1.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w związku z młodym wiekiem (a przez to również małą pierśnicą) dużej części drzew mało prawdopodobne jest osiągnięcie oceny U1 na obydwu stanowiskach w okresie obowiązywania planu.</p>	<p>Wyznaczenie biogrup, pozostawianie martwych i zamierających drzew.</p>
<p>Naturalność koryta rzeczego</p>	<p>Dopuszczalne jest utrzymanie regulacji zmieniających rytm zalewów i regulacji zmieniających linię cieków, w tym istnienie urządzeń piętrzących zmieniających reżim cieków, tj. utrzymanie oceny U2.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. W chwili ustanawiania obszaru cieków były już uregulowane. Stan ten jest stanem referencyjnym i nie planuje się podejmowania działań w celu poprawy oceny wskaźnika.</p>	<p>Ograniczenie ingerencji w obrębie koryt cieków.</p>
<p>Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)</p>	<p>Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze braku zalewów, przy utrzymującym się przewodnieniu podłoża w stopniu umożliwiającym rozwój siedliska, tj. oceny U1.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. W chwili ustanawiania obszaru cieków były już uregulowane. Stan ten jest stanem referencyjnym i nie planuje się podejmowania działań w celu poprawy oceny wskaźnika.</p>	<p>Ograniczenie ingerencji w obrębie koryt cieków.</p>
<p>Wiek drzewostanu</p>	<p>Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze ponad 50 % udziału drzew starszych niż 50 lat, tj. oceny U1.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) poprawa oceny wskaźnika jest niemożliwa w okresie obowiązywania planu.</p>	<p>Wyznaczenie biogrup.</p>
<p>Pionowa struktura roślinności</p>	<p>Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze antropogenicznie zmienionej, jednak urozmaiconej pionowej struktury roślinności, tj. oceny U1.</p>	<p>Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) duża część drzewostanów jest stosunkowo młoda i jednolita, stąd brak jest możliwości szybkiego zwiększenia liczby starych drzew i poprawy oceny wskaźnika w okresie</p>	<p>Pozostawianie strefy ekotonowej, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.</p>

		obowiązania planu.	
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze występowanie pojedynczych odnowień olszy czarnej i jesionu wyniosłego, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) odnowienie w obszarze są typowe dla siedliska, jednak stosunkowo nieliczne, w związku z czym brak jest możliwości zwiększenia ich ilości i poprawy oceny wskaźnika. Stan ten należy traktować jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze braku istotnych uszkodzeń runa, podszytu i gleby związanych z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności planowania działań ochronnych w przedmiotowym zakresie (stan właściwy).
Inne zniekształcenia	Dopuszczalne jest utrzymywanie się mało istotnych zniekształceń w płatach siedliska, tj. utrzymanie oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) płyty siedliska położone są w sąsiedztwie zabudowań, obecne są ścieżki. Jeden z płatów sąsiaduje z główną drogą leśną, co skutkuje okazjonalnym przejazdem pojazdów przez płat siedliska. W związku z powyższym brak jest możliwości poprawy oceny i stan taki traktowany jest jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadawalającym (U1).	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) brak jest możliwości poprawy ogólnej oceny stanu ochrony w związku z młodym wiekiem drzewostanów, ich ujednoczoną strukturą oraz regulacją cieków i częściowym przesuszeniem podłoża. Stan taki (zwłaszcza ocenę wskaźników związanych ze stosunkami wodnymi) należy traktować jako referencyjny.	

W zarządzeniu uwzględniono także działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Oparto je na metodyce opracowanej przez GIOŚ na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring realizacji celów działań ochronnych prowadzony będzie poprzez monitoring stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony.

Ponieważ prace badawcze i inwentaryzacje przyrodnicze przeprowadzone na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych dostarczyły wystarczającej wiedzy potrzebnej do zweryfikowania występowania i statusu siedlisk przyrodniczych oraz pozwoliły określić stan ochrony przedmiotów ochrony, nie zachodzi konieczność planowania działań ochronnych dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

W ramach prac nad niniejszym planem zadań ochronnych nie zidentyfikowano potrzeby określenia wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony, których wyznaczono obszar Natura 2000. W przeanalizowanych dokumentach planistycznych nie znaleziono zapisów, których realizacja może powodować pogorszenie stanu ochrony przedmiotów ochrony albo uniemożliwia osiągnięcie celów działań ochronnych.

W ramach prac nad niniejszym planem zadań ochronnych nie zidentyfikowano potrzeby ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

W ramach opracowywania projektu planu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zapewnił możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele administracji, organizacji pozarządowych, a także podmiotów gospodarujących w obszarze Natura 2000. Podczas zorganizowanych trzech spotkań (w dniach: 18.06.2021 r., 06.07.2021 r., 27.07.2021 r.) członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy omówili i wypracowali zakres niezbędnych do wykonania działań ochronnych, w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyznaczone cele.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w procesie przygotowania niniejszego planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 29.04.2022 r. do 25.05.2022 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 29.04.2022 r. oraz opublikowano w dniu 29.04.2022 r. w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w opolskim wydaniu Gazety Wyborczej. Wypracowany projekt zmiany planu zadań ochronnych ujęto w publicznie dostępnym wykazie danych (ekoportal).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych złożono następujące uwagi i wnioski:

1. Pan Hubert Wiśniewski, Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach (pismo nr ZO.7210.16.2021 z 19.05.2022 r.):

W załączniku Nr 5 do projektu zarządzenia dla siedlisk przyrodniczych 9110 kwaśne buczyny, 9130 żyzne buczyny, 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 9180 jaworzyny i lasy klonowo - lipowe na stromych stokach i zboczach, 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, wprowadzono następujący zapis mający na celu poprawę wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe: „Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, tj:

- pozostawienie min. 3 szt./ha martwego drewna o średnicy min.50 cm (w cięciach pni dążyć do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m),

- podczas prowadzenia trzebieży i rębni pozostawiać część grubizny (konary o grubości min. 7 cm w cieńszym końcu) w celu zwiększenia łącznych zasobów martwego drewna do wartości 10 m³/ha (do wartości tej wlicza się również drewno wielkowymiarowe), ...”

Tak sformułowane działanie sugeruje nie tylko konieczność pozostawiania martwych i zamierających drzew, w liczbie 3 szt./ha o średnicy min. 50 cm, ale również cięcie pni w dążeniu do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m. W związku z powyższym proponuję wykreślenie zapisu: „(w cięciach pni dążyć do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m)”.

Uwaga została uwzględniona.

2. Pan Jan Spalek, Nadleśniczy Nadleśnictwa Strzelce Opolskie (pismo nr ZG.7210.3.2021 z 18.05.2022 r.):
w odniesieniu do Załącznika Nr 5 projektu: Siedlisko 91E0 działanie: zwalczanie niecierpka gruczołowatego- w trakcie pracy ZLW punkt 38- jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie- wskazano RDOŚ w Opolu, działanie wyceniono na 70 tys. zł. Nadleśnictwo Strzelce Opolskie proponuje pozostawić RDOŚ w Opolu jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie, ponieważ w tekście ogłoszonego projektu w Załączniku nr 5- całkowicie zmieniono wcześniejszy wypracowany i zaakceptowany zapis, obarczając tym działaniem właścicieli, posiadaczy lub zarządców gruntu.

Uwaga nie została uwzględniona. Obecny zapis uwzględnia wszystkie uwarunkowania prawne związane z wykonywaniem działania na gruntach, co do których RDOŚ w Opolu nie posiada tytułu własności, w tym na gruntach stanowiących własność prywatną.

3. Pan Jan Spalek, Nadleśniczy Nadleśnictwa Strzelce Opolskie (pismo nr ZG.7210.3.2021 z 18.05.2022 r.):
w odniesieniu do Załącznika Nr 5 projektu: Siedlisko 9130 działanie ochronne dotyczące zmiany składu gatunkowego na zgodny z typem siedliska przyrodniczego, Nadleśnictwo Strzelce Opolskie wnosi o dodanie zapisu takiego jak dla siedliska 9110, to jest „Dążyć do pożądanej struktury gatunkowej działaniem długofalowym, wykraczającym poza okres dziesięcioletniej realizacji PZO”.

Uwaga została uwzględniona.

4. Pan Jan Spalek, Nadleśniczy Nadleśnictwa Strzelce Opolskie (pismo nr ZG.7210.3.2021 z 19.05.2022 r.):
uwaga, dotycząca Załącznika nr 5 do projektu zarządzenia - Siedliska: 9110, 9130, 9170, 9180, 91E0 działanie ochronne dotyczące pozostawiania martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, proponujemy zmianę zapisu: „pozostawienie min. 3 szt./ha martwego drewna o średnicy min. 50 cm (w cięciach pni dążyć do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m)” na zapis: pozostawienie min. 3 szt./ha drzew martwych lub zamierających o średnicy (pierśnicy) min. 50 cm. Proponowana zmiana jednoznacznie wskazuje wykonawcy PZO (zarówno na gruntach prywatnych jak i w lasach państwowych), że chodzi o drzewa które zamarły lub zamierają, a nie o celowe pozostawianie drzew żywych lub celowe „wytwarzanie” martwego drewna w trakcie prowadzenia cięć odnowieniowych.

Uwaga została uwzględniona. Ponadto doprecyzowano zapis o treści: „wskazane wartości dotyczą łącznie całości stanowisk siedlisk przyrodniczych – brak jest konieczności osiągnięcia ich w każdym z wydzieleń leśnych składających się na stanowiska; dopuszczalna jest koncentracja głównie w pozostawionych biogrupach”, nadając mu następujące brzmienie: „Wskazane wartości dotyczą łącznie całości stanowisk siedliska [kod odpowiedniego siedliska] – brak jest konieczności osiągnięcia ich w każdym z wydzieleń leśnych składających się na stanowiska; dopuszczalna jest koncentracja głównie w pozostawionych biogrupach”.

Projekt niniejszego zarządzenia był przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która na posiedzeniu 20 maja 2022 r. pozytywnie zaopiniowała ten dokument.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.) projekt niniejszego aktu prawa miejscowego został uzgodniony z Wojewodą Opolskim (pismo nr IN.III.710.6.2022.MF z 30 czerwca 2022 r.).

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych określonych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat

wyniesie łącznie około 407 tys. zł.